

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2014/85

ZAKLJUČNO POROČILO RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J5-3637
Naslov projekta	Ustavnosodno odločanje
Vodja projekta	3095 Leopold-Marijan Pavčnik
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	7560
Cenovni razred	C
Trajanje projekta	05.2010 - 04.2013
Nosilna raziskovalna organizacija	583 Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	5 DRUŽBOSLOVJE 5.05 Pravo
Družbeno-ekonomski cilj	11. Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi
Raziskovalno področje po šifrantu FOS	5 Družbene vede 5.05 Pravo

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

2. Povzetek raziskovalnega projekta¹

SLO

Raziskava (Ustavno)sodno odločanje se je osredotočala na tri problemske sklope. Prvi problemski sklop se je nanašal na umeščenost (ustavno)sodnega odločanja v širši družbeni in pravni kontekst. (Ustavno)sodno odločanje ne poteka v praznem prostoru, temveč ga pomembno pogojuje oseba sodnika, zlasti njegova sodniška in osebna etika. Raziskava je v tem delu skušala razčleniti ali in v kakšnem obsegu moralni pogledi nosilcev sodnega odločanja oblikujejo in zamejujejo sodnikovo soočanje s pravom in njegovo uporabo. Enako pomembne so meje, ki ga sodniku v sodobni družbi postavlja mednarodno pravo.

Tradicionalna teorija se je osredotočala predvsem na preučevanje sodnikove uporabe notranjega prava, v zadnjih desetletjih pa moderne države položaj enakovrednega pravnega vira priznavajo tudi mednarodnemu pravu, ki postaja vedno bolj odločilen dejavnik v sodnem odločanju. Raziskava je poskušala pojasniti, v kolikšni meri ti sodobni trendi terjajo, da na novo premislimo tradicionalno razumevanje (ustavno)sodnega odločanja.

Drugi problemski sklop je posvečen jedru (ustavno)sodnega odločanja, ki ga predstavlja potek sprejemanja in utemeljevanja odločitve. Racionalno odločanje ter kvalitetna argumentacija sta po stališču pretežnega dela sodobnih teorij o sodniškem odločanju tisti merili, s pomočjo katerih lahko kritično ocenimo izid sodnega postopka. Raziskava je v tem delu izhajala iz že oblikovanih teoretičnih modelov sodniškega razlogovanja in argumentacije ter jih poskušala ovrednotiti v luči slovenske sodne in ustavnosodne prakse. Naraščajočo vlogo v pravnem razlogovanju pridobivajo pravna načela, ki terjajo svež premislek o naravi in poteku sodnega odločanja. Tradicionalna teorija si je sodno odločanje predstavljala kot uporabo pomensko nedvoumni pravni pravil, v zadnjem času pa postaja splošno sprejeto stališče, da na pravno razlogovanje pomembno vplivajo tudi pravna načela, ki opredeljujejo (vrednostna) merila, ki jih mora sodnik pri odločanju upoštevati. Raziskava je pod drobnogled vzela sodobne trende preučevanja vloge in pomena pravnih načel (npr. načelo sorazmernosti, načelo pravne države, načelo socialne države) pri sodnem odločanju pred rednimi in ustavnim sodiščem.

Tretji pomenski sklop obsega preučevanje vpliva, ki ga ima (ustavno)sodno odločanje na družbo. Odločitve sodnikov tako povsem neposredno krojijo usode posameznikov (mikro raven). Kot konkretni primer za preučevanje takšnega vpliva (ustavno)sodnega odločanja je raziskava izbrala področje odškodninskega prava, ki se oblikuje predvsem skozi sodno prakso. Poglobljena analiza se je nanašala predvsem na moderne trende, ki se kažejo v odškodninskem pravu, in neposredne učinke, ki jih sodobni razvoj odškodninskega prava prinaša. Hkrati pa je (ustavno)sodno odločanje tudi predmet širšega družbene percepcije (makro raven). Predmet tega dela raziskave je preučevanje družbenega dojemanja sodnega odločanja, kot se zrcali v javnem mnenju ter medijskem poročanju.

ANG

The research has focused on three main clusters of problems:

The first cluster is the interaction of adjudication with wider social and legal context. Adjudication does not take place in a vacuum. It is shaped by the person of a judge, in particular by his personal and professional ethics. The research has tried to analyse whether and to what extent judge's ethical views shape her interaction with the law. Adjudication is also increasingly determined by international law. The traditional theory has focused predominantly on judicial application of municipal law, whereas in last decades modern states acknowledge the growing importance of international law as a legal source, challenging the traditional focus on municipal law. Our research has tried to show to what extent these modern trends force us to re-think the traditional concept of constitutional adjudication and adjudication in general.

The second cluster has been organised around the core question of adjudication and the argumentation supporting the decision. Rational decision-making and sound argumentation are, according to the prevalent view of modern theory, criteria that enable us to critically evaluate the outcome of a judicial proceeding. In this part, the research has been based on the existing theoretical models of judicial reasoning and argumentation and has endeavoured to evaluate them with reference to the jurisprudence of the Slov. constitutional and regular courts. A

growing role in legal reasoning is assumed by legal principles that require a reconsideration of the nature of judicial decision-making. The traditional theory has conceived judicial decision-making as the use of clear and unambiguous legal rules. It is only recently that has become commonly accepted that legal reasoning is also significantly affected by the legal principles that define the value-based criteria which need to be considered by the judge without them clearly anticipating the outcome of the reasoning process. The research will analyse modern trends in the study of the role and the significance of legal principles (such as the principle of proportionality or the of the rule of law) in the judicial decision-making taking place before the constitutional and regular courts.

The third cluster has comprised of the examination of the impact that judicial decision-making has on the society. The decisions of judges directly affect the lives of individuals. As a concrete example amenable to such an examination of judicial decision-making, the research project has chosen the field of tort law, which is shaped primarily through case law and which nowadays affects an increasing number of individuals. A detailed analysis will primarily concentrate on the modern trends shown in tort law and the immediate effects brought about through the modern-day development of tort law. Adjudication is also subjected to broader social perception on a macro level, which is reflected in public opinion and media reporting.

3. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela na raziskovalnem projektu²

Raziskovalna skupina je svoje zadnje poročilo oddala 14. marca lansko leto, projekt pa se je zaključil z aprilom istega leta. Pričujoče sklepno poročilo je zato treba brati v povezavi z zadnjim oddanim poročilom, ki skoraj v celoti že povzema spoznanja in ugotovitve, do katerih se je skupina dokopala v opravljeni raziskavi. V letu 2013 je sintetičen pregled spoznanj in ugotovitev izšel v tiskani obliki pri ugledni založbi Gospodarski vestnik, v delu z naslovom (Ustavno)sodno odločanje.

V omenjeni publikaciji sta kot avtorja prispevkov sodelovala tudi sodnik Ustavnega sodišča Jan Zobec in sodnik Vrhovnega sodišča dr. Mile Dolenc, in s svojima razpravama zaokrožila spoznanja in ugotovitve članov raziskovalne skupine.

Sklepne ugotovitve so se, kot smo nakazali že v zadnjem poročilu, ki je bilo oddano slaba dva tedna pred koncem raziskave (zato novih spoznanj v preostalem času tudi ni bilo mogoče doseči) zgostile okoli naslednjih splošnih tez:

1. (Ustavno)sodno odločanje pridobiva v sodobnih (tudi kontinentalnih) pravnih sistemih položaj pravnega vira, ki je enakovreden formalnim pravnim virom. Pravne odločitve, ki jih sprejemajo ustavno in redna sodišča, pomembno vplivajo na vsebinsko razumevanje ustavnega in zakonskega prava ter sooblikujejo pravno odločanje ustavnega in rednih sodišč. To se kaže tudi v vedno intenzivnejšem opiranju rednih sodišč na sodno prakso ustavnega in drugih rednih sodišč (kot to v svojem zaključnem poročilu plastično in empirično podprto prikaže dr. Štajnpihler).
2. Ustavnosodno odločanje se v modernem pravnem sistemu ne omejuje samo na presojo ustavnosti zakonov in drugih splošnih pravnih aktov, temveč odločilno vpliva na celoten pravni sistem. To se kaže na vsaj dveh ravneh:
  - a. Raven neposrednega učinkovanja ustavnosodnih odločitev na posamezna pravna področja. To se lahko kaže v obliki vsebinskega

- določanja vsebine pravic (npr. kot to za področje socialne varnosti ilustrira prof. dr. Strban in za področje družinskega prava prof. dr. Novakova), v obliki spodbude k uporabi temeljnih načel posameznih pravnih panog (kot to za načelo vestnosti in poštenja dokazuje vrhovni sodnik dr. Dolenc) ali kot omejevalni mehanizem, ki preprečuje prenos institutov, ki morda niso skladni z našim ustavnim redom (kot za institut kaznovalne odškodnine pokaže zasl. prof. dr. Polajnar-Pavčnikova).
- b. Raven ustavnoskladne razlage. Na tej ravni postane ustava razlagalno vodilo pri uporabi vseh nižjih pravnih aktov. Razlaga prava mora vedno potekati v luči ustave in ob upoštevanju že vzpostavljene ustavnosodne prakse (kar v svojem poročilu prepričljivo dokazuje akad. prof. dr. Pavčnik).
3. V modernem pravnem sistemu (konkretno je raziskava to jasno pokazala za primer slovenskega pravnega reda) je mogoče zaznati naraščajočo zavest o umeščenosti slovenskega pravnega reda v mednarodni in evropski pravni kontekst. Slovenska sodišča se vedno pogosteje opirajo na evropsko pravo, pa tudi na mednarodno pravo. To zavedanja pa narašča sorazmerno z umeščenostjo sodišča v hierarhijo sodišč (v sodni praksi nižjih sodišč je takšnega opiranja manj, v sodni praksi višjih sodišč, npr. Upravnega, Vrhovnega in Ustavnega sodišča pa več). Pričujoča raziskava se je osredotočila na tri vidike razmerja med slovenskim pravnim redom in mednarodnimi oz. naddržavnimi pravnimi redi (in vzela pod drobnogled zlasti Ustavno sodišče):
- a. Vpliv sodne prakse *Evropskega sodišča za človekove pravice* na odločanje slovenskega ustavnega sodišča, kjer je mogoče zaznati vedno močnejše opiranje slovenskega ustavnega sodišča na razlogovanje Evropskega sodišča (kar v svojem sklepnem poročilu nazorno prikaže Wedam-Lukićeva).
- b. Upoštevanje *prava EU*, kjer je mogoče ob načelnem priznavanju primarnosti prava EU zaznati tudi določene zadržke ustavnega sodišča, da bi spoštovanje evropskega prava zagotavljalo tudi z lastno intervencijo (kot pokaže poročilo, ki ga je predložil Accetto).
- c. Upoštevanje *mednarodnega prava* pri odločanju ustavnega sodišča, kjer je mogoče zaznati vedno močnejše opiranje na splošna načela mednarodnega prava pri razlagi temeljnih pravic in ustavnih načel (kot pokaže v svojem poročilu Škrkova).
4. Ustavnosodno odločanje poteka v družbenem kontekstu in zato pod vplivom dejavnikov, ki presegajo (pozitivno) pravo. Pomemben del raziskave je bil zato posvečen tudi preučitvi (nekaterih) družbenih dejavnikov, ki (so)oblikujejo (ustavno)sodno odločanje. Pod drobnogled smo vzeli zlasti dva sklopa:
- a. Notranji (etični) vidik nosilcev (ustavno)sodnega odločanja. Pogosto prezrta predpostavka kakovostnega ustavnosodnega in sodnega odločanja so etične zahteve, ki osmišljajo in uokvirjajo sodnikovo delo (kar celovito prikaže Cerar). Sodno odločanje brez trdne etične podlage je zato praktično nemogoče.
- b. Zunanji (sociološki) vidik umeščenosti (ustavno)sodnega odločanja v družbeni kontekst. Na učinkovitost sodniškega dela lahko kdaj odločilno vpliva že družbena percepcija. Igličar v svojem prispevku opirajoč se na empirične podatke dokazuje, da je eden od resnih izzivov slovenskega pravosodja odsotnost družbenega zaupanja vanj.

Zbrani rezultati iz sklepnih poročil posameznih članov projektne skupine so bili, kot že rečeno, objavljeni v knjižni obliki. Zbirka razprav je izšla pri ugledni pravni založbi Gospodarski vestnik in bila deležna naklonjenega recenzentskega odziva.

Že v času trajanja projekta pa so posamezni člani svoja spoznanja in raziskovalne dosežke predstavili na številnih domačih in tujih konferencah in simpozijih (npr. Dnevi slovenskih pravnikov, Simpoziju Društva za pravno in socialno filozofijo, Upravnopравни sodniški šoli ter na znanstvenih srečanjih v Recife, Neaplju, Sarajevu, Haagu), predstavljanje doseženih spoznanj pa se nadaljuje tudi po koncu projekta. Delo raziskovalne skupine lahko tudi s časovne distance skoraj enega leta ocenimo kot zelo uspešno, saj ni poskrbela samo za širjenje doseženih spoznanj v znanstveni sferi, temveč so njeni člani in članice uspešno sodelovali na vrsti dogodkov, ki so bili namenjeni praktikom.

4. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev³

Raziskovalni projekt je program dela na raziskovalnem projektu v celoti realiziral.

Zastavljeni raziskovalni cilji so bili doseženi v okviru pričakovanj, kaže pa opozoriti na izjemno kompleksnost in zahtevnost obravnavane tematike in njeno vrednostno in družbeno razsežnost, ki bi v prihodnosti terjala še bolj poglobljeno, celovito in vsestransko obravnavo.

Spoznanja, ki jih je raziskovalna skupina namreč dosegla, jasno opozarjajo na izjemen pomen (ustavno)sodnega odločanja v moderni družbi in kažejo, da se sodno odločanje vzpostavlja kot poseben in samosvoj pravni vir, ki ima na pravno zasnovo sodobne družbe, njeno družbeno razsežnost ter družbeno moralo izjemen pomemben vpliv, ki v določenih pogledih celo prekaša pomen zakonodajnega urejanja.

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁴

Sprememb v programu raziskovalnega projekta ni bilo.

Programska skupina je doživela dve pomembni spremembi. Decembra 2011 se je upokojila članica projekta, prof. dr. Ada Polajnar Pavčnik, ki jo je nadomestil dr. Tilen Štajnpihler, ki se je pri svojem raziskovanju osredotočil predvsem na vlogo in pomen sodne prakse pri sodnem odločanju. Večje spremembe so skupino doletele v letu 2012, ko je skupino zaradi upokojitve zapustila prof. dr. Wedam – Lukič, v skupino pa so vstopili nekateri mlajši kolegi in kolegice (prof. dr. Barbara Novak in prof. dr. Grega Strban marca 2012, julija istega leta pa še doc. dr. Jerca Kramberger in doc. dr. Ana Vlahek), ki so okrepili predvsem analizo neposrednega vpliva ustavnosodnega odločanja na pozitivnopravna področja.

Prof. dr. Grega Strban je v projektni skupini tako pokrival področje socialne varnosti in je v svojem poročilu predstavil zlasti načine, na katere je ustavnosodna praksa (so)oblikovala pravo socialne varnosti. Prof. dr. Barbara Novak je k raziskovalnemu projektu prispevala svoje strokovno znanje s področja družinskega prava in v zaključnem poročilu predstavila vpliv ustavnosodnega odločanja na novejši razvoj instituta ugotavljanja očetovstva, doc. dr. Ana Vlahek je prikazala vpliv ustavnosodne prakse na razvoj stvarnega prava, doc. dr. Jerca Kramberger Škerl pa trende v razvoju mednarodnega zasebnega prava.

Potek raziskave (zlasti faza oblikovanja preliminarne hipoteze) je namreč razkril,

da raziskava pridobi, če članom projektne skupine uspe bolj nazorno prikazati neposreden vpliv ustavnosodnega odločanja na razvoj pozitivnega prava. Temu je sledilo tudi prilagajanje personalne sestave skupine, v katero smo pritegnili kolege, ki se poglobljeno posvečajo pozitivnopravnim področjem, in so se hkrati že ukvarjali z ustavnopravnimi razsežnostmi svojih ožjih področij. Odločili smo se, da k sodelovanju pritegnemo strokovnjake iz zasebnopravnega področja, kjer je vloga sodne prakse pri (so)oblikovanju pozitivnega prava nekoliko pomembnejša kot to velja vsaj za nekatera javnopravna področja. Ta ocena se je ob oblikovanju končnega poročila v celoti potrdila.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁵

Znanstveni dosežek			
1.	COBISS ID	266851840	Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> (Ustavno)sodno odločanje	
		<i>ANG</i> Adjudication (before Constitutional and Regular Courts)	
	Opis	<i>SLO</i> Delo je zbirka samostojnih znanstvenih razprav večine članov raziskovalne skupine, ki obravnavajo naslednje problemske sklope: (i) družbeno dožemanje (ustavno)sodnega odločanja, (ii) ustavnosladna razlaga (zakona); (iii) predpostavke načela sorazmernosti v ustavnosodnem odločanju; (iv) sodna praksa kot dejavnik pri sodnem odločanju; (v) etični temelji sodniškega poklica, (vi) načelo vestnosti in poštenja v civilnem pravu; (vii) nove težnje v (slovenskem) odškodninskem pravu; (viii) ustavnodni vidiki določanja starševstva; (ix) pravica do socialne varnosti v (ustavno)sodnem odločanju; (x) pravni interes kot procesna predpostavka; (xi) odločbe ustavnih sodišč o naravi in mejah prava EU; (xii) vpliv ESČP na odločanje US RS; (xiii) splošna načela mednarodnega prava kot merilo (ustavno)sodne presoje.	
		<i>ANG</i> Collection of scholarly articles of most members of the reserach group focusin on these topics: (i) judiciary - social subset and the public; (ii) statutory interpretation inconformity with the constitution; (iii) presuppositions of the principle of proportionality in constitutional decision-making; (iv) judicial decisions as a factor in subsequent judicial decision-making; (v) ethical basis of the judicial profession; (vi) the principle of good faith and fairness; (vii) new tendencies in (Slovenian) tort law; (viii) the determination of parenthood in the praxis if the constitutional court; (ix) the right to social security in (Constitutional) Court Decisions; (x) interest in bringing porceedings as a prerequisite; (xi) decisions of constitutional courts on the nature and limits of EU law; (xii) the impact of the jurisprudence of the ECHR on the decision-making of the Slovenian Constitutional Court; (xiii) general principles of the international law as the measure of constitutional adjudication.	
	Objavljeno v	GV založba; 2013; 576 str.; Avtorji / Authors: Accetto Matej, Pavčnik Marijan, Novak Aleš	
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija	
2.	COBISS ID	12884561	Vir: COBISS.SI
	Naslov	<i>SLO</i> Juridifikacija v Sloveniji	
		<i>ANG</i> Juridification in Slovenia	
	Opis	<i>SLO</i> Članek je posvečen raziskovanju transformativne vloge, ki jo (ustavno) sodišče igra v delovanju slovenskega pravnega reda. Opozarja na pomemben premik v razumevanju smotra, ki ga je imelo, ga ima, in ga bo imelo ustavno sodišče. Avtor posebej izpostavi naraščajočo konstitutivno vlogo, ki jo ustavno sodišče igra v moderni politični skupnosti.	

		ANG	The Article is devoted to exploring the transformation of the role of the (constitutional) courts in the operation of the Slovenian legal order. It highlights the important shift in our understanding of the purpose constitutional adjudication has played, is playing and is destined to play. The author draws our attention to the increasingly constitutive role constitutional court plays in modern polity.
	Objavljeno v		European Liberal Forum; Juridification in Europe; 2012; Str. 23-34; Avtorji / Authors: Accetto Matej
	Tipologija		1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji
3.	COBISS ID	3907429	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Pravo socialne varnosti v Sloveniji
		ANG	Social security law in Slovenia
	Opis	SLO	Monografska publikacija, ki je izšla pri ugledni evropski pravni založbi Kluwer Law, in prikazuje poglobljeno analizo prava socialne varnosti v Sloveniji. Kot soavtor je sodeloval tudi član projektne skupine, zato je besedilo mogoče šteti za znanstveni rezultat projektne skupine.
		ANG	Scientific monograph, published by a renowned European publisher in legal fieldm Kluwer Law, outlining social security law in Slovenia. One of the members of our research group has co-authored the book, which can therefore be considered as on of the outomes of this research project.
	Objavljeno v		Wolters Kluwer Law & Business; 2012; 238 str.; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Kresal Barbara, Kresal Šoltes Katarina, Strban Grega
	Tipologija		2.01 Znanstvena monografija
4.	COBISS ID	13418065	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Oris sociologije prava
		ANG	The outline of sociology of law
	Opis	SLO	Monografska publikacija, ki orisuje znanstveno disciplino sociologije prava. Delo v določenem delu črpa tudi iz raziskave Ustavnosodno odločanje in ga lahko zato štejeemo za znanstveni rezultat člana projektne skupine.
		ANG	Scientific monograph otlining Sociology of Law. In part, this work draws also on research conducted by the research project Adjudication (before Constitutional and Regular Courts) and can be deemed to be one of the outcomes of this research project.
	Objavljeno v		LAP LAMBERT Academic Publishing; 2013; 147 str.; A": 1;A': 1; Avtorji / Authors: Igličar Albin
	Tipologija		2.01 Znanstvena monografija

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomski rezultati projektne skupine⁶

	Družbeno-ekonomski dosežek		
1.	COBISS ID	12008529	Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO	Resolucija o normativni dejavnosti - strateški in metodični usmerjevalec zakonodajne politike
		ANG	Resolution on Normative Activity - strategic and methodological guideline of legislative policy.
			V prvem obdobju po nastanku samostojne slovenske države - po sprejemu ustave 1991 - je zakonodajna dejavnost postavila okvir za nove odnose na političnem in lastninskem področju. Vendar s socialno revolucijo nikdar ne

Opis	SLO	prenehajo veljati vse splošne pravne norme prejšnjega pravnega sistema. V Sloveniji je to prvo obdobje trajalo dobrih deset let, ko je bila v osnovi sprejeta nova zakonodaja na vseh pravnih področjih. Drugo obdobje formalno nastopi po letu 2004, ko postane Slovenija polnopravna članica Evropske unije, ko je tudi del zakonodajne dejavnosti prenesla na njene institucije. Že za vključitev v to naddržavno organizacijo pa je bilo treba v zakonodajni politiki poskrbeti za usklajevanje slovenskega pravnega reda z "evropskim pravom", saj ima evropsko pravo prednost pred nacionalnim pravnim sistemom. Naslednjo prelomnico v zakonodajni politiki predstavlja Resolucija o normativni dejavnosti, ki jo je sprejel Državni zbor konec leta 2009. V njej določene usmeritve zakonodajne politike naj bi preprečile slabe strani slovenske zakonodaje. Te so zlasti v prepogosti zlorabi zakonodaje za doseganje parcialnih političnih interesov, premajhnem upoštevanju pravne stroke, veliko prepogosti uporabi izjemnih zakonodajnih postopkov, v prehitrem in premalo domišljenem spreminjanju sistemskih zakonov, nejasnih zakonskih normah in - na koncu koncev - mnogo prepogostem neupoštevanju zakonov v praksi.
	ANG	In the first period after the origin of the independent Slovenian State - after the adoption of the Constitution 1991 - the legislative activity set a framework for new relations in the political and property sphere. However, with social revolution it never happens that all general legal norms of previous legal system cease to be in force. In Slovenia this first period lasted a good ten years, when basic legislation was introduced in all legal areas. The second period formally began after the year 2004, when Slovenia became full member of the European Union and when also part of the legislative activity was transferred to its institutions. Already to be incorporated in this above-state organisation it was necessary to see to the harmonization of the Slovenian legal order with the "European Law" as the European Law has precedence over the national legal system. The next turning point in the legislative policy is Resolution on Normative Activity adopted by the National Assembly towards the end of 2009. The directions of the legislative policy defined in it are supposed to prevent the drawbacks of the Slovenian legislation. These are particularly: the too frequent abuse of legislation for achieving partial political interests, not considering enough the legal profession, much too frequent application of extraordinary legislative procedure, unclear legal norms and - finally - leaving out of consideration the laws in practice much too often.
Šifra	B.04 Vabljeno predavanje	
Objavljeno v	Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti v Ljubljani; [XVII. dnevi javnega prava in javnega managementa; Javna uprava; 2011; Letn. 47, št. 1/2; str. 115-127, 225-226; Avtorji / Authors: Igličar Albin	
Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci	
2. COBISS ID	11911249	Vir: COBISS.SI
Naslov	SLO	Nekatera metodološka (ne)soglasja razumevanja ustave
	ANG	Some Methodological (Un)certainities Regarding the Understanding of the Constitution
Opis	SLO	Razlaga ustave je ena od vrst razlage pravnih besedil. Za razlago gre samo dotelej, dokler je pravni pomen hkrati tudi besedni oziroma eden od besednih pomenov pravnega besedila. V naravi jezikovnega razumevanja pravnih besedil je, da nobeno besedilo ne more popolnoma zanesljivo napovedati, kako naj ga razumemo. Hassemer lepo pravi, da pravni akt ne more nikoli "dohiteti" svojega razlaganja. Ta neizogibna zakonitost pravnega razumevanja je najbolj intenzivna pri ustavi, ki je, vsaj s stališča državnega prava, hierarhično najvišji pravni akt. Tisti, ki jo razlaga, je naposled sam. Nad njim ni niti višjega pravnega akta, ki lahko zelo intenzivno usmerja, kako naj razumemo nižjega. Nad njim sta, če

		parafraziramo Kanta, zvezdno nebo in moralni zakon, ki je v nas.
	ANG	Constitutional interpretation is one kind of interpretation of legal texts. It is only an interpretation when the legal meaning is at the same time the meaning of the words or one of the meanings of the words of the legal text. It is in the nature of understanding that no text can predict with complete certainty how it is to be understood. A legal act can never "catch up" with its interpretation (Hassemer). This unavoidable characteristic of legal understanding is most intensive in connection with the constitution, which is, at least from the standpoint of national law, the legal act standing at the top of the hierarchy. In the end, the person interpreting it is alone. Above him, there is no higher legal act that could very intensively direct the interpretation of a lower one. To paraphrase Kant, above him there are only the starry sky and the moral law within him.
Šifra	B.04 Vabljeno predavanje	
Objavljeno v	GV Založba; Dnevi slovenskih pravnikov 2011 od 13. do 15. oktobra, Portorož; Podjetje in delo; 2011; 37, [št.] 6/7; str. 1255-1263; Avtorji / Authors: Pavčnik Marijan	
Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci	
3.	COBISS ID	12760657 Vir: COBISS.SI
	Naslov	SLO Ustavnopravni vidiki izvajanja dokazov v pravnem postopku
		ANG Constitutional Aspects of Presenting Evidence in Civil Procedure
	Opis	SLO Iz pravice do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave izhaja pravica navajati dejstva in predlagati dokaze, biti prisoten pri izvedbi dokazov, postavljati vprašanja pričam in izvedencem in biti seznanjen z rezultati dokazovanja. Pravica do dokaza pa je lahko omejena, če je to potrebno zaradi varstva pravic drugih ali v javnem interesu, vendar mora zakonodajalec pri tem upoštevati načelo sorazmernosti in skrbno pretehtati, kateri pravici je treba dati prednost. Avtorica obravnava posamezne omejitve pravice do dokaza in na koncu poudari, da mora sodišče pri razlagi zakona vzpostaviti ustrezno ravnovesje med kolidirajočimi pravicami in drugimi pravno zavarovanimi interesi.
		ANG From the right to equal protection of rights under Article 22 of the Slovenian Constitution derives the right to state the facts and submit evidence, to be present at the taking of evidence, to examine witnesses or expert witnesses, and then be informed on the results of the taking of evidence. However, the right to evidence can be subject to limitations when it is necessary to protect the rights of others or to protect the public interest. When imposing such limitations the legislator must consider the principle of proportionality and carefully evaluate which right must be given priority. The author discusses different situations in which the right to evidence is limited and concludes that it is the duty of the court to establish a fair balance between colliding constitutional rights and other protected interests in any particular case.
	Šifra	B.04 Vabljeno predavanje
	Objavljeno v	GV Založba; Dnevi slovenskih pravnikov 2012 11. in 12. oktobra, Portorož; Podjetje in delo; 2012; 38, [št.] 6/7; str. 1384-1393; Avtorji / Authors: Wedam-Lukić Dragica
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

8. Drugi pomembni rezultati projektne skupine²

Kot pomembne rezultate projektne skupine je potrebno šteti pogoste nastope članov skupine na različnih konferencah in šolah, ki so namenjene vseživljenjskemu usposabljanju sodnikov in

drugih pravnikov iz prakse. Ker je raziskava zasnovana kot znanstvena analiza različnih vidikov (ustavno)sodnega odločanja, je posebej pomembno zagotoviti prenos spoznanj iz teorije v prakso. To sicer redko priložnost so člani projektne skupine dobili v okviru Dnevov slovenskih pravnikov (npr. PAVČNIK, Marijan. Teža (pomen) pravnih načel. V: Dnevi slovenskih pravnikov 2012 od 11. do 12. oktobra, Portorož, (Podjetje in delo, Letn. 38, št. 6/7). Ljubljana: GV Založba, 2012, str. 1056-1065. [COBISS.SI-ID 12756817], CERAR, Miro. Etični temelji (ustavno)sodnega odločanja. V: Dnevi slovenskih pravnikov 2011 od 13. do 15. oktobra, Portorož, (Podjetje in delo, ISSN 0353-6521, Letn. 37, št. 6/7). Ljubljana: GV Založba, 2011, 37, [št.] 6/7, str. 1264-1274. [COBISS.SI-ID 11913809], PAVČNIK, Marijan. Nekatera metodološka (ne)soglasja razumevanja ustave. V: Dnevi slovenskih pravnikov 2011 od 13. do 15. oktobra, Portorož, (Podjetje in delo, ISSN 0353-6521, Letn. 37, št. 6/7). Ljubljana: GV Založba, 2011, 37, [št.] 6/7, str. 1255-1263. [COBISS.SI-ID 11911249]), sodniški šoli, ki je bila namenjena usposabljanju sodnikov delovnih in socialnih sodišč (npr. CERAR, Miro. Sodniška etika : predavanje na Delovno-sodniški šoli 2012, Čatež, 3. - 5. okt. 2012. Čatež, 2012. [COBISS.SI-ID 12858449]), v okviru nomotehničnih dnevov, ki jih organizira Inštitut za primerjalno pravo (npr. CERAR, Miro. Nomotehnični vidiki spreminjanja ustave. Pravni letopis ..., ISSN 1855-5861, 2012, str. 183-189, 246-247. [COBISS.SI-ID 12942417], IGLIČAR, Albin. Normodajna funkcija organizacij civilne družbe. V: IX. nomotehnični dnevi : dvajset let nomotehnik v samostojni Sloveniji : Ljubljana, 18. maj 2011. Ljubljana: Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti, 2011, str. 31-36. [COBISS.SI-ID 11552849]).

9. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁸

9.1. Pomen za razvoj znanosti⁹

SLO

Tradicionalna kontinentalna pravna znanost izhodišče in temelj svojega raziskovanja vidi predvsem v postavljenem pravu, torej preučevanju tistega prava, ki ga je sprejelo demokratično izvoljeno predstavniško telo. V splošnih in abstraktnih pravnih normah prepozna arhetipski pojem prava in ga postavlja za privilegirani predmet svojega zanimanja. Sodno odločanje je bilo zato v preučevanju prava v evropski pravni misli vedno zapostavljeno. Prvi znaki svežega zanimanja za ta vidik pravnega pojava se pokažejo šele ob začetku 20. stoletja, ko dozori spoznanje, da je sodno odločanje prav tako pomemben del prava, ki si zasluži enako pozornost. Sodno odločanje igra pomembno vlogo, saj premošča prepad med abstraktnimi pojmi, s katerimi skuša kontinentalni zakonodajalec normirati družbene odnose, in resničnostjo. Še bolj pomembno je spoznanje, da vsaj v primeru pravnih praznin sodišča vsaj v določenem obsegu prevzemajo vlogo zakonodajalca, ko s svojimi odločitvami – po najbolj zadržani razlagi – ustvarjajo zametke ustaljene sodne prakse, ki učinkuje podobno kot postavljeno zakonsko pravo in usmerja nadaljnje sodno odločanje. Sodniško pravo je vsaj v tem omejenem obsegu danes priznано kot enakovredni del prava, vedno bolj pa se utrjuje spoznanje, da igra še mnogo pomembnejšo vlogo.

Poseben pomen je sodniško pravo pridobilo z nastankom sodobnih ustavnih sodišč, ki s svojimi odločitvami omejujejo zakonodajalca in posredno usmerjajo njegovo ustvarjanje prava. Sodno odločanje se je tako (vsaj v tem obsegu) na nek način uveljavilo kot podlaga zakonodajne dejavnosti, tradicionalno razumevanje razmerja med zakonskim in sodniškim pravom pa tako doživi korenit obrat. Analiza evropskih trendov je koristna podlaga za razumevanje slovenske izkušnje, ki je še dodatno zapletena.

Delo raziskovalne skupine je zato v slovenskem prostoru izjemno pomembno in v mnogih pogledih pionirsko. V svojih poročilih so člani raziskovalne skupine opozorili na naslednje problemske sklope:

- (Ustavno)sodno odločanje pridobiva v sodobnih (tudi kontinentalnih) pravnih sistemih položaj pravnega vira, ki je enakovreden formalnim pravnim virom (tipični taki vir so zakoni). Sodne odločitve ustavnih in rednih sodišč pomembno (so)določajo vsebinsko razumevanje ustavnega in zakonskega prava. To je raziskava potrdila tudi empirično.

- Domet ustavnosodnega odločanja se širi, tako da imajo odločitve Ustavnega sodišča neposreden vpliv tako na (i) posamezna pravna področja in pravna panoge (ne gre torej le za odločanje o ustavnih vprašanjih, ki se tradicionalno nanašajo na zasnovo državne oblasti), kot tudi (ii) na vedno širšo uporabo instituta ustavnoskladne razlage, s čimer postane ustava razlagalno vodilo pri uporabi vseh nižjih pravnih aktov.

- Zaznati je mogoče vse bolj živo zavedanje o umeščenosti slovenskega pravnega reda v mednarodni in evropski pravni kontekst. Slovenska sodišča se vedno pogosteje opirajo na evropsko pravo, pa tudi na mednarodno pravo. To se kaže v (i) neposrednem vplivu sodne prakse ESČP na odločanje slovenskega ustavnega sodišča, (ii) naraščajočem zavedanju o nujnosti upoštevanja prava EU, in (iii) upoštevanju mednarodnega prava pri odločanju ustavnega sodišča.
- Ustavnosodno odločanje mora vedno potekati ob upoštevanju širšega družbenega konteksta. Temu je bil posvečen pomemben del raziskave, ki se je osredotočil zlasti na (i) etični vidik nosilcev (ustavno)sodnega odločanja in na (ii) sociološki vidik umeščenosti (ustavno)sodnega odločanja v družbeni kontekst.

Opozoriti kaže na to, da spoznanja potrjujejo, da je opisane trende možno zaznati, vsi člani raziskave pa poudarjajo tudi, da gre za nedokončan proces in da je prostora za izboljšave še veliko. Pomemben del raziskave in raziskovalnih poročil je zato posvečen analizi, kje so šibke točke v razumevanju konstitucionalizma in kje so možne in potrebne korenite izboljšave v našem razumevanju prava in zlasti vloge in pomena (ustavno)sodnega odločanja.

ANG

The traditional Continental legal theory perceives the posited law, adopted by the democratically elected legislature, above all other forms of law as the starting-point and the basis of its investigations.

Judicial decision-making was therefore very much a neglected subject of Continental jurisprudence. First signs of fresh interest can be detected at the beginning of the 20th cent., when a realisation that judicial adjudication is an equally important part of law begins to emerge. Judicial adjudication is perceived as an important intermediary between the abstractness of concepts, imbedded in typical legal norms, and real life. Even more important is the realisation that legal gaps thrust upon courts the role of legislator, creating – at least – a germ of a stable jurisprudence, functioning as de facto general legal norms and determining future judicial decisions. To this extent, at least, judicial decisions are today taken to be a part of the law, while the momentum is building (in the civil law countries) for the recognition of an even more important role of judicial law.

An important impetus for the recognition of judicial law was the creation of modern constitutional courts (hereinafter: CC). Their decisions quickly established themselves as side-constraints of modern legislatures, which indirectly guide their law-creation. At least to this extent judicial law has been recognised as a basis for legislation, thus thoroughly reversing the traditional understanding which subordinates judicial law to the enacted law. The analysis of European trends in this regard is an important starting-point for an in-depth investigation of (an even more complex) Slov. experience.

The endeavours of this research are therefore very important and in some respect even pioneering in Slov. context. In their reports, research group members have pointed out the following conclusions:

- Constitutional adjudication in particular and judicial adjudication in general is slowly gaining recognition (in continental legal systems) as a legal source on a par with enacted law. Decisions of CC and regular courts determine to a very important extent the understanding of constitution and other enacted law. This has also been verified empirically.
- The scope of constitutional adjudication is growing, so that individual CC decisions exert direct influence on individual bodies of law (CC jurisprudence is therefore not restricted to traditional areas of dispute) as well as on ever growing use of statutory interpretation in conformity with constitution, which means that constitution is increasingly perceived as a guideline in application of law in general.
- An ever livelier appreciation of Slov. legal order being a part of wider international and European legal order can be detected. Slov. courts rely increasingly on EU law and on international law. This trend is most obvious in the direct influence of ECHR jurisprudence on the Slov. CC's adjudication, in an increasing recognition of a much broader reliance on EU law and paying more regard to international law in constitutional court adjudication.
- CC's adjudication has to be imbedded in broader appreciation of social context. A sizeable portion of our research has been devoted to exploring the ethical framework of constitutional court adjudication and sociological aspects of its jurisprudence.

Our results confirm the hypothesis that these trends are clearly discernible, but that at the same time research group members almost univocally stress, that this is an unfinished process and that there is ample room for improvement. An important part of the research is therefore

dedicated to the pinpointing the weak points in Slov. practise of constitutionalism and where improvements can be made in our understanding of law and the importance of constitutional in particular and judicial decision-making in general.

9.2.Pomen za razvoj Slovenije¹⁰

SLO

Razumevanje pomena (ustavno)sodnega odločanja je za razvoj Slovenije izjemnega pomena. Celovito razumevanje te problematike opozarja na pomen, ki ga imata sodno in ustavnosodno odločanje v modernem pravnem sistemu. Preveliko osredotočanje na raven zakonskega urejanja in zanemarjanje raven sodniškega prava nam predstavi izkrivljeno sliko prava. Boljše razumevanje izjemne vloge, ki jo igra sodna praksa, je za celovitejše razumevanje prava ključnega pomena. Raziskava je v tem pogledu temeljna, saj stremi k spreminjanju zakoreninjenih miselnih vzorcev in poziva k upoštevanju zanemarjenih razsežnosti prava. Raziskava opozarja tudi na druge pomembne vidike sodnega in ustavnosodnega odločanja:

- poudarja pomen ustavnoskladne razlage zakonov, kar posledično pomeni upoštevanje ustavnih zahtev že na ravni rednega sodstva, s tem pa tudi manjšo potrebo po ustavnosodni kontroli in s tem zmanjšanje pritiska na Ustavno sodišče;
- analizira vključevanje evropskega in mednarodnega prava v slovenski pravni red in razloge za morebitno oklevanje pri še bolj doslednem upoštevanju pravnega reda EU in mednarodnih pravnih norm;
- preučuje stopnjo upoštevanja sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice pred Ustavnim sodiščem;
- poglobljeno analizira problem kaznovanih odškodnin (katerih uvedba bi lahko imela izjemno daljnosežne (med drugim) gospodarske posledice);
- se posveča ustavnim vidikom starševstva in pravice do socialnega varstva.

Končno raziskava zelo nazorno prikaže družbeno in etično podstat (ustavno)sodnega odločanja in pozove k osredotočanju na tudi te vidike izgradnje pravne države in zagotavljanje vladavine prava v slovenskem pravnem redu.

ANG

It is of paramount importance for the Slovenian development to appreciate the importance of constitutional and judicial adjudication. Comprehensive understanding of these topics would bring to light the enormous import adjudication has in any modern legal system. Exaggerated focus on the legislative rules combined with underappreciation of judicial law projects a distorted picture of law. A better understanding of the exceptional importance of jurisprudence is crucial for a more all-inclusive understanding of law in general. Our research has focused on fundamental questions, striving to alter deeply rooted thought patterns and calling for a fuller appreciation of a neglected aspect of the law.

The research has called attention to the following aspects of constitutional and judicial decision-making more generally:

- It highlights the importance of a judicial interpretation of laws in conformity with the constitution, which would realise already existing constitutional provisions, thereby ensuring a much fewer number of cases winding up at the Constitutional Court and decreasing its workload;
- by analysing the existing reliance on EU and international law in Slovenian legal order and especially hesitation to do so even more extensively suggest how this can be meliorated;
- analyses the degree to which ECHR jurisprudence is being taken into consideration in Constitutional Court jurisprudence;
- considers the possible impact of the implementation of punitive damages in Slovenian tort law and highlights e.g. economic repercussions;
- provides for an in-depth constitutional problems of parenthood and social security rights (as examples of constitutional rights, recognised by Constitutional Court jurisprudence, being implemented in legislation.

The research also lays bare the social and ethical foundations of constitutional decision-making in calls for appreciation of these aspects in the endeavour to implement the rule of law in Slovenian legal order.

10.Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj		
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljaljskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljaljskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.27 Prispevek k ohranjanju/varovanju naravne in kulturne dediščine		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.28 Priprava/organizacija razstave		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.29 Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.30 Strokovna ocena stanja		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.31 Razvoj standardov		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.32 Mednarodni patent		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.33 Patent v Sloveniji		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.34 Svetovalna dejavnost		
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.35 Drugo		

Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="text"/>
Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

Komentar

11. Samo za aplikativne projekte in podoktorske projekte iz gospodarstva!
 Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visokošolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	

G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete	☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

12.Pomen raziskovanja za sofinancerje¹¹

	Sofinancer		
1.	Naziv		
	Naslov		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja	Šifra	
		1.	
		2.	
		3.	
		4.	
		5.	
	Komentar		
	Ocena		

13.Izjemni dosežek v letu 2013¹²**13.1. Izjemni znanstveni dosežek**

Izjemni znanstveni dosežek v letu 2013 predstavlja izid dela (Ustavno)sodno odločanje, ki obsega raziskovalna poročila večine članov raziskovalne skupine. V delu je posebej poudarjen pomen (ustavno)sodnega odločanja za vzpostavitev vladavine prava, kar se kaže tako na več konkretnih pravnih področjih (npr. obligacijsko pravo, pravo socialne varnosti), kot tudi v ustavno ozaveščenem pristopu k razlagi prava rednih sodišč v obliki ustavnoskladne razlage

zakona. Raziskava prav tako poudarja velik pomen sodne prakse mednarodnih sodišč na delovanje slovenskih sodišč, zlasti ustavnega sodišča, ter vpliv ustavnosodnega odločanja na celovito vključevanje mednarodnega in evropskega prava v slovenski pravni red. Dosežena spoznanja prvič empirično dokažejo stopnjo dejanskega upoštevanja ustavnosodnega odločanja pri odločanju rednih sodišč, ter plastično opozorijo na vpetost (ustavno)sodnega odločanja v družbeni kontekst. Posebna pozornost je posvečena tudi etični podstati sodnega odločanja.

13.2. Izjemni družbeno-ekonomski dosežek

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

*zastopnik oz. pooblaščen oseba
raziskovalne organizacije:*

in

vodja raziskovalnega projekta:

Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta

Leopold-Marijan Pavčnik

ŽIG

Kraj in datum: Ljubljana 1.4.2014

Oznaka prijave: ARRS-RPROJ-ZP-2014/85

¹ Napišite povzetek raziskovalnega projekta (največ 3.000 znakov v slovenskem in angleškem jeziku) [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja, rezultate in učinke raziskovalnega projekta in njihovo uporabo ter sodelovanje s tujimi partnerji. Največ 12.000 znakov vključno s presledki (približno dve strani, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikost pisave 11) [Nazaj](#)

⁴ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta, napišite obrazložitev. V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikost pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite znanstvene dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Raziskovalni dosežek iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'. [Nazaj](#)

⁶ Navedite družbeno-ekonomske dosežke, ki so nastali v okviru tega projekta. Družbeno-ekonomski rezultat iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) vpišete tako, da izpolnite COBISS kodo dosežka – sistem nato sam izpolni naslov objave, naziv, IF in srednjo vrednost revije, naziv FOS področja ter podatek, ali je dosežek uvrščen v A'' ali A'.

Družbeno-ekonomski dosežek je po svoji strukturi drugačen kot znanstveni dosežek. Povzetek znanstvenega dosežka je praviloma povzetek bibliografske enote (članka, knjige), v kateri je dosežek objavljen.

Povzetek družbeno-ekonomskega dosežka praviloma ni povzetek bibliografske enote, ki ta dosežek dokumentira, ker je dosežek sklop več rezultatov raziskovanja, ki je lahko dokumentiran v različnih bibliografskih enotah. COBISS ID zato

ni enoznačen, izjemoma pa ga lahko tudi ni (npr. prehod mlajših sodelavcev v gospodarstvo na pomembnih raziskovalnih nalogah, ali ustanovitev podjetja kot rezultat projekta ... - v obeh primerih ni COBISS ID). [Nazaj](#)

⁷ Navedite rezultate raziskovalnega projekta iz obdobja izvajanja projekta (do oddaje zaključnega poročila) v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ni voden v sistemu COBISS). Največ 2.000 znakov, vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁸ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov, vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Rubrike izpolnite / prepisite skladno z obrazcem "izjava sofinancerja" <http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>, ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

¹² Navedite en izjemni znanstveni dosežek in/ali en izjemni družbeno-ekonomski dosežek raziskovalnega projekta v letu 2013 (največ 1000 znakov, vključno s presledki). Za dosežek pripravite diapozitiv, ki vsebuje sliko ali drugo slikovno gradivo v zvezi z izjemnim dosežkom (velikost pisave najmanj 16, približno pol strani) in opis izjemnega dosežka (velikost pisave 12, približno pol strani). Diapozitiv/-a priložite kot priponko/-i k temu poročilu. Vzorec diapozitiva je objavljen na spletni strani ARRS <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/>, predstavitev dosežkov za pretekla leta pa so objavljena na spletni strani <http://www.arrs.gov.si/sl/analize/dosez/>. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2014 v1.01

89-85-D5-31-6D-11-5C-4C-D2-8E-EB-23-3E-05-CD-7F-C7-35-ED-54